

Pars prima de Universo

Necesse igitur erit fm hanc positionem p
inspissitatem corporis celi facta fuisse
ista elongationem. Quare substantia celi
erit rare factibilis et densabilis. Non est aut
opus ut p̄tra quālibet opinionē disputeſ
p̄fertim cū ad manifeste falsitatis sint
intōuenientia que ex ea sequuntur. quilibet
est parui intellectus facile videatur. Inu-
tiliter quippe data fuisse celo ab initio sub-
tilitas et raritas substācie sive corporeita-
tis sue. si tam cito oportebat ipum mutari
in contraria dispositionem. Sequit̄ etiā
ex hoc ipm creatorē ignorasse mensurā
operis sui vel de industria errasse. Si em̄
p̄sciuit magnitudinem in qua debebat eē
et remanere celi. cur ab initio illam eidez
nō dedit. Nullus enī artificiū apud nos
adeo imperitus est adeo ne parū sollicito
operis sui vt scienter in eo faciat aliquid q̄
statim oporteat ei destruere vel corruere.
Si ḥo non p̄sciuit mensurā operis sui ne
cessario fuit vel erroneus vel ignorans in
eo dem. hoc aut. id est tantus defectus. nec
in mediocriter perit apd nos artificibꝫ in
uenitur. Sermo igr iste manifeste erroneus
est. Datefactū igr est tibi qua de causa
inter celi pmo creatū et terram necessario
fuit creatū cū illis vel vnu vel plura. Qui
autē dicunt ultra celi qd nominat appala-
nō nihil esse corporēū vel corporale et po-
nunt illud cū p̄mis qui et nouem celos
hoc est totū q̄ est inter celum lunare et ap-
planō vocant quādoꝫ celi et Aristoteleſ.
Interdū dicit totū illud esse vnu continuū.
Isti ergo ponunt inter illud celum et terrā
quattuor elementa mō esse et quidam ex
eis materia quattuor elementorū creatam
fuisse ab initio velut massa in quandā cō-
fusam. Revolutionem autē celi calefactā et
exsiccatā et subtilitā superiorē partē ipi-
us et sic generatū ignem elementū et ē cō-
tiguū celo lunari. Secundā ḥo eiusdem ma-
terie partem dicunt eodem motu celi sub-
tilitatem quidem et calefactam eodem mo-
tu celesti nō autem exsiccatā et id reman-
isse humidam ei sic ex illa generatū esse
aera. Tercia ḥo ppter maiorem elonga-
tionem a motu minus qdem subtilitatem
et omnino non calefactam et ppter hoc ge-
neratā esse ex ea aquā elementū. Terram
ea grossicie substācie in qua ē in q̄ insinu-
at narratio illa pphetica quā premisi tibi
vel reſedisse vel in fundo mundi isti sub-
limaris tanq̄ fecem omniū elementorū

et sic generatū esse per separationem par-
titū subtiliorū atq̄ nobiliorū a cōmuni ma-
sa. Iſti iſi si volū intelligere sermoneſ p-
heticū antedictū necesse habet ponere
q̄ in principio creauit deus celum et terrā
id ē massam illam materiaz quattuor ele-
mentorū et omniū alioꝫ generabilium in
mundo isto nature p̄fertū cū ipi ponant
generationes omnes q̄ hicfiū fieri p̄ mo-
tū celoꝫ quēadmodū formationē vasoꝫ
ficiiliū p̄ revolutionē rote figuli. Cum igr
deū ponat omniū formabiliū istoꝫ facto-
rem et velut figulū. Rotā ḥo celi ponat ei
instrumentū p̄ qd oīa ista format aut gene-
rat necesse habet intelligere vt dīi qd dīa
iur. In pncipio creauit deus celū et terras
tanq̄ vñiversorū figulus rotam et līmuꝫ.
Manifestū em̄ est de figulo quia in p̄-
mis habet prouidere fibi de rota et limo
anteq̄ procedere possit ad formationē cu-
inscunq̄ vasoꝫ q̄ per rotā de limo forma-
turus est. Est igitur rota celi sub pedibus
creatoris. hoc est sub beneplacito eius vt
voluat eam p̄o ut requirit formatio vaso-
rum. quemadmodū rota figuli sub pedi-
bus eiusdem. Et materia illa atq̄ ipsa ele-
menta ex illa generata in voluntate eius
quemadmodū lutum obedientissimū in
manibꝫ figuli. et huic sermoni cōcordare
videtur aliqui sermones prophetarum.
Uerū difficile est eis sermones pphetarū
qui sequuntur isti intellectui suo cōueni-
ter aptare p̄o eo q̄ omnia elementa sub-
celo esse ponunt. et per celum vt p̄dīri ge-
nerata fuisse et ita nihil aque esse ultra lu-
nam quoniam nec ultra aera. Sermo ḥo p-
heticus videtur ponere totū celum ante-
dictū. id ē nouē celos creatoros fuisse in me-
dio aquarū et medietatē aquarū sup celos
esse ac remanisse. Lelū ḥo q̄si natare sub
aquis illis et super aquas inferiores. Lau-
sa autē que eos ad hoc induxit vna videſ
ēē contrarietas quā opinati sunt esse inter
celū istud et terram. Terra autem omniū
corporū imobilissima est fm totum partes
enim eius multe fm totum mouētur. Si
cut vna gleba vel vnu mons quemadmo-
dum apparet in terre motu. Lelum vera
mobilissimum omnium corporū que mo-
ta sunt nobis. Quare sicut illa infirma ira
illud supremū. Alia autem causa quoniam
quies et motus cōtraria sūt. locus ḥo me-
dius in spera mudi. q̄ et infimū locū ē ges-
tū ppter ppter hāc causā darē ē tre naturalis.